

UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I ARKEOLOGJISË DHE TRASHËGIMISË KULTURORE

PROGRAMI I LËNDËS
Drejtimi : Arkeologji dhe Trashëgimi Kulturore

TITULLI I LËNDËS: HYRJE NË HISTORINË E ANTIKITETIT

Pedagogu: Prof. Dr. Iris Pojani
Ngarkesa: 4 ECTS (45 leksione dhe 15 seminare)
Lloji i lëndës: Lëndë me zgjedhje
Programi i studimit: bachelor
Viti/Semestri: I/I

EKSTRAKT

Hyrja në historinë e antikitetit përpiqet të japë njohuritë bazë për një periudhë komplekse të historisë së njerëzimit, duke nisur nga qytetërimet e ashtuquajtura « egjeane », veçanërisht ai minoik e mikenas, e deri tek lindja dhe zhvillimi i qytetërimit romak, si një nga qytetërimet që ka ndikuar gjerazi në qytetërimin e sotëm evropiano-perëndimor. Nëpërmjet leksioneve gjerësisht të ilustruara dhe diskutimeve në klasë, programi i lëndës synon të përcjellë njohuri të përgjithshme rreth periudhës antike, metodave të kërkimit, periodizimit dhe qytetërimeve. Objektivat e lëndës do të realizohen nëpërmjet mësimdhënies formale në klasë, diskutimit në seminare, por edhe nëpërmjet disa vrojtimeve praktike dhe vizitave në muzetë historikë e arkeologjikë. Studentët do të pajisen me njohuri rreth kulturës materiale, modeleve ekonomike dhe zhvillimeve sociale dhe politike, besimit, etj.

TEMAT:

LEKSION 1. Hyrje. Ç'është historia e Antikitetit dhe cili është objekti i studimit të saj. Periodizimi : linjat e përgjithshme; burimet e shkruara historike.

LEKSION 2. Veçoritë e përgjithshme të zhvillimit të qytetërimeve të hershme dhe ato të « ashtuquajtura » egjeane ; Kreta dhe Mikena

LEKSION 3. “Kolonizimi” dhe disa çështje që lidhen me të. Valët kryesore kolonizuese dhe problemet social-politike dhe ekonomike që u paraprinë këtyre lëvizjeve.

LEKSION 4. Luftrat Medike dhe luftrat e Peloponezit. Kushtet gjeo-politike ne të cilat u zhvilluan dhe rrjedhojat e tyre.

LEKSION 5. Mitologjia greke: perënditë kryesore dhe sferat e funksionimit të tyre.

LEKSION 6. Arti dhe arkitektura greke. Tempujt e gurit dhe tipologjitë kryesore, orderat.

LEKSION 7. Artizanati grek nga konceptet tek funksionimi i tij. Punishtet kryesore të prodhimit dhe modalitetet e funksionimit të tyre.

LEKSION 8. Roma dhe Italia ne kohën e luftrave punike

LEKSION 9. Aspekte shoqërore dhe institucionet në periudhën republikane

LEKSION 10. Luftrat civile dhe triumfi i Cezarit.

LEKSION 11. Evolucioni politike i Perandorisë Romake (27 para Kr-235 pas Kr)

LEKSION 12. Perandoria Romake – hapsirë e organizuar dhe e administruar. Ushtria romake.

LEKSION 13. Kriza Perandorisë Romake (235-284)

LEKSION 14. Vizitë në Muzeun Arkeologjik/Muzeun Historik Kombëtar, Tiranë.

LEKSION 15. Qytetërimi ilir në udhëkryqet e kulturave mesdhetare

FORMA E KONTROLLIT DHE VLERËSIMIT

FREKUENTIMI:

70% pranisë në seminare e domosdoshme.

15 % e notës përfundimtare nga prania dhe angazhimi gjatë kursit apo seminareve

KONTROLLI I VAZHDUESHËM:

Testi 1 i pjesshëm në javën e 6-të (10% e notës përfundimtare)

Testi 2 i pjesshëm në javën e 10-të (15% e notës përfundimtare)

25 % e notës përfundimtare.

DETYRA E KURSIT:

Detyrë kursi ose konspekt i një teksti apo autori ose ese nga 3- 5 faqe format A4, Times Nëë Roman, madhësia e shkrimit 12, hapësira mes rreshtave 1.5)

20 % e notës përfundimtare

KONTROLLI PËRFUNDIMTAR:

Një test përfundimtar në javën e 16-të të kursit pas kryerjes së 15 javëve të një semestri

40 % e notës përfundimtare

LITERATURA:

1. P. CABANES, *Historia e Adriatikut: Adriatiku në kohën e lashtë*, Tiranë, 2006 (veçanërisht **Kreu I** “Koha e ekspeditave legjendare” dhe **Kreu II** “Kolonizimi grek dhe marrëdhëniet me popullsitë e vendosura në të dyja brigjet e Adriatikut”, f. 29-39, f. 45-62)
2. P. CABANES, *Hyrje në historinë e Antikitetit*, Paris, 2004
3. N. CEKA, M. KORKUTI 1998 *Arkeologjia*. Shtëpia Botuese “Libri Universitar”, (shblu), Tiranë.
4. I. FINLEY (edt.) *Atlas of classical Archaeology*, London, 1977
5. R. HINGLEY, *Globalizing Roman Culture: Unity, diversity and empire*, London, 2005
6. C. MOSEE A. SCHNAPP: *Précis d’histoire grecque*, Armand Colin, Paris 2014
7. J-P. MARTIN. A. CHAUVOT: *Histoire romaine*, Armand Colin, Paris 2010